

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

важливим епізоотичним збудником є туляремія, як у світі, так і в Україні. Збудник туляремії є одним із найвірулентніших збудників найвищого пріоритету, а зараження людини може відбуватися через укуси інфікованих членистоногих, вживання зараженої їжі чи води, вдихання повітряно-пилового аерозолу, зараженого збудником, при прямому контакті з інфікованими тваринами. У найближчий час прогнозується погіршення епідситуації стосовно туляремії через активізацію ензоотичних осередків та недостатню вакцинацію осіб груп ризику.

Іншим актуальним зоонозом для України є Лайм-бореліоз, що має складний ланцюг передачі. В нашій державі спостерігається тенденція поширеності Лайм-бореліозу серед собак, зокрема домашніх. При цьому найбільша захворюваність відмічена в лісостеповій зоні та зоні широколистяних лісів. Більше половини ветеринарів України відзначають зростання захворюваності саме собак, що свідчить про ймовірне погіршення епізоотичної та епідеміологічної ситуації щодо цього збудника та їх здатності спричиняти захворювання у людей. Актуальною є і епізоотична ситуація стосовно африканської чуми свиней з урахуванням наслідків бойових дій. Особливо небезпечним шляхом розповсюдження вірусу залишаються дикі кабани, чисельність яких за останній рік зросла і не контролюється мисливцями через заборону полювання, а вплив бойових дій на міграційні процеси диких тварин можуть сприяти швидкому поширенню вірусу на значні відстані та передачі свійським тваринам. Аналогічну загрозу становить і вірус сказу, що також переважно передається через собак та котів, як домашніх, так і безпритульних. А число останніх на тлі війни суттєво зросло, особливо в західних областях України.

Висновки. Для України за умов війни залишається актуальним питання поширення зоонозів та погіршення епізоотичної ситуації стосовно низки таких збудників, як сибірська виразка, бруцельоз, туляремія, Лайм-бореліоз, африканська чума свиней, сказ та інші.

Тимкул Д.М.

ОЖИРІННЯ ТА АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ: МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИНИКНЕННЯ

Кафедра гігієни та екології

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Абдомінально-вісцеральне ожиріння (АВО) є важливою проблемою сьогодення і розглядається в рамках метаболічного компоненту артеріальної гіпертензії (АГ), метаболічного синдрому, периферичної інсулінорезистентності та дисліпідемії.

Мета дослідження. Дослідити поліморфні варіанти гена ангіотензину II рецептора 2-го типу (AGTR2) в якості можливого чинника ризику АВО та цукрового діабету 2 типу (ЦД2) у пацієнтів із есенційною АГ (ЕАГ).

Матеріал і методи. 100 хворих на ЕАГ із ураженням органу-мішені – гіпертрофією міокарда лівого шлуночка, помірного, високого, чи дуже високого серцево-судинного ризику прийняли участь у дослідженні. Серед пацієнтів, які пройшли скринінг було 79,0% (79) жінок і 21,0% (21) чоловік; середнього віку $59,86 \pm 8,0$ року; тривалістю захворювання від 6 до 25 років. Групу контролю склали 60 умовно здорових осіб без серцево-судинної патології, відповідного віку та статевого розподілу. Для всіх учасників виконали комплекс загально-клінічних та лабораторних обстежень. Ожиріння визначали за індексом маси тіла (ІМТ) ≥ 30 кг/м²; АВО – за окружністю талії для чоловіків >102 см, для жінок >88 см; абдомінальний тип ожиріння підтверджували за співвідношенням обводу талії до обводу стегон (ОТ/ОС): у чоловіків $>1,0$ уо, у жінок $>0,85$ уо. Генотипування 1675G>А поліморфізму гена AGTR2 (rs1403543) виконали за допомогою полімеразної ланцюгової реакції в режимі реального часу (для 72 пацієнтів дослідної групи і 48 осіб групи контролю). Ризики розраховували методами клінічної епідеміології.

Результати дослідження. Вірогідних відмінностей у розподілі генотипів гена AGTR2 (rs1403543) між групами не встановили: у контрольній групі GG-генотип виявляли у 25% осіб (n=12), GA- у 33,33% (n=16), AA-у 41,67% (n=20); мутаційний А-алель зустрічали на 16,66%

частіше, ніж дикий G-алель ($\chi^2=5,33$; $p=0,021$): 58,33% ($n=56$) проти 41,67% ($n=40$). У хворих на ЕАГ GG-генотип наявний у 37,5% ($n=27$) ($\chi^2=2,05$; $p=0,152$) обстежених, GA- у 20,83% ($n=15$) ($\chi^2=2,35$; $p=0,125$) і AA-у 41,67% ($n=30$) ($\chi^2=0$; $p=1,0$), відповідно; алелі розподілялись на паритетних засадах: G-алель у 47,92% ($n=69$), A-алель – у 51,39% ($n=75$) ($\chi^2=0,5$; $p=0,479$). Розподіл алелей гена AGTR2 (rs1403543) між групами спостереження не відрізнявся ($\chi^2=0,91$; $p=0,340$). Генотипи та алелі гена AGTR2 (rs1403543) не є чинниками ризику появи ЕАГ у обстеженій популяції.

ABO зустрічали на 36,11% частіше серед хворих на ЕАГ, ніж у контролі ($\chi^2=15,53$; $p<0,001$): 56,94% ($n=41$) проти 20,83% ($n=10$) відповідно. Хворих на ЕАГ із ABO серед носіїв мутаційного A-алеля було на 20% більше, ніж серед власників GG-генотипу: 64,44% проти 44,44% ($\chi^2=3,85$; $p=0,045$). Тоді як у контролі суттєвої різниці за частотою ABO між генотипами не встановили. Ризик ABO зростає у понад 6 разів у хворих на ЕАГ власників A-алеля гена AGTR2 [95% CI: 2,34-17,16; $p<0,001$], за низької ймовірності появи ABO у осіб із GG-генотипом. У 25 хворих на ЕАГ виявили супутній ЦД 2 типу, частота якого не залежала від поліморфних варіантів гена AGTR2: у носіїв AA генотипу – у 30% осіб, AG- у 40%, GG- у 33,33% ($\chi^2=0,01$; $p=0,920$).

Висновки. Генотипи та алелі гена AGTR2 (rs1403543) не є чинниками ризику появи ЕАГ у обстеженій популяції. Наявність A-алеля гена AGTR2 (rs1403543) у генотипі хворих на ЕАГ підвищує ризик абдомінально-вісцерального ожиріння у понад 6 разів ($p<0,001$) за протективної ролі GG-генотипу. Ризик ЦД 2 типу не залежить від поліморфних варіантів гена AGTR2.

Яковичук Н.Д.

ПРОТИГРИБКОВА ДІЯ НОВИХ СИНТЕЗОВАНИХ СПОЛУК ПОХІДНИХ 2-ЗАМІЩЕНИХ-4-[(ГЕТЕРИЛТІО)МЕТИЛ]-1,3-ТІАЗОЛІВ

*Кафедра мікробіології, вірусології та імунології
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. У сучасній медицині антибіотиками лікують інфекції у пацієнтів із різними хронічними захворюваннями. Та незважаючи на використання нових сучасних протигрибкових засобів при невідкладній антибіотикотерапії часто діагностується стійкі штами, мультирезистентні мікроорганізми, які володіють абсолютною стійкістю практично до всіх існуючих протимікробних засобів. Стійкі штами мультирезистентних мікроорганізмів особливо небезпечні для імуноскомпроментованих пацієнтів так як викликають захворювання, що значно підвищують ризик розвитку летальних наслідків.

Мета дослідження. Метою нашого дослідження було вивчення протигрибкової дії ряду нових похідних 2-заміщених-4-[(гетерилтіо)метил]-1,3-тіазолів стосовно музейних штамів міцеліальних грибів роду *Aspergillus* - *Aspergillus niger* К9 та дріжджоподібних грибів роду *Candida*, а саме *Candida krusei* ATCC 6258.

Матеріали і методи дослідження. Здійснювали синтез нових сполук в аналітичній лабораторії Інституту органічної хімії НАН України, розчиняли в ДМСО та отримували вихідну концентрацію 1000 мкг/мл. Протигрибкову активність визначали модифікованим мікрометодом двократних серійних розведень в одноразових полістиролових 96-луночних планшетах. Мінімальну фунгіцидну (МФцК) і фунгістатичну (МФСК) концентрації визначали мікрометодом серійних розведень в межах 1,95-500 мкг/мл.

Результати дослідження. Результати вивчення протигрибкової активності нових похідних 2-заміщених-4-[(гетерилтіо)метил]-1,3-тіазолів 2a-f наведено в таблиці.